

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 39

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.**

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

– Azért kereslek, mert fogalmam sincs, mit csináljak vele – mondta elkeseredetten. – Próbálkoztam mindennel. Ajánlottam neki fesztiválokat, pedig az lenne az utolsó, ahová szívem szerint elengedném, mégis úgy éreztem, bedobom az ötletet, hátha. De nem érdekli. Nem megy plázázni a barátnőivel. Nincsenek is barátnői, mindenkit elmart maga mellől – magyarázta. – Senki nem jár hozzá, senki nem keresi, ő sem keres senkit. Nem jár társaságba, nem is tudom, olyan, mintha zombi lenne. Eszik, iszik, jön, megy, mozog, megcsinálja, amit kér tőle az ember, de közben üvölt róla, hogy mennyire üres – mondta, én pedig lélegzet-visszafojtva hallgattam a panaszáradatot. – Itt van ez a verseny, az igazgató hívott, hogy nem vállalja, és hassak rá valahogy, mert szükség van rá, a tudására, a logikájára, arról nem beszélve, hogy milyen jól tenne neki egy kis környezetváltozás, és az, hogy valaminek a része legyen. Egy élménynek, egy csapatnak, egy kihívásnak, bárminek. De hajthatatlan. Próbálkoztam, hogy rábeszélésem, de hallani sem akar róla.

Lesütött szemmel hallgattam, ahogyan apu a laptopja előtt görnyedve egyértelműen rólam beszél valakinek, aztán meghallottam a másik hangot.

– Akarod, hogy jöjjek egy kicsit besegíteni? Úgy látom, a tinilány problémára nem terjed ki a tudásod – szólt a nagyfi cinikusan.

– Nem, dehogy, megoldom – felelte apu fáradtan. – Csak ötletem sincs, hogy mivel, vagy hogyan segítek neki. Nem csinál semmi rosszat. Sőt, igazából nem csinál semmit. Kijavította a jegyeit, bejárt az iskolába rendesen, nem mulasztott, ezért úgy tűnhet, minden rendben van vele. Miközben semmi nincs rendben. Itt a nyár, és végig velem lesz, nem mozdul mellőlem! Vagy velem van, vagy itthon ül, és vár engem. Megszállottan figyel az egészségemre, itt ülök az asztalnál, és mellettem van két vérnyomásmérő, jobbról és balról is meg tudom mérni, ha akarom. Ez agyrém, nem is magas a vérnyomásom! Más tinilányok a naptárjukba randikat, bulikat, mozikat és koncerteket írnak be, Hanna meg azt, hogy mikor kell engem éves szűrővizsgálatokra cibálnia. A vacsorámat kizárólag ő készítheti, és csak egészséges összetevőkből állhat. Már rémálmaim vannak a sárgarépatól, de eszem, mert Hanna azt hajtogatja, hogy nagyszerű antioxidáns. A reggelimet ő csomagolja el nekem az egyetemre. Ennek fordítva kellene működni. Ráadásul már undorodom az abonettól, de nem ad nekem kenyeret, mert rosszat olvasott a szénhidrátról. Úgy ennék egy zsömlét... – ábrándozott apu, miközben én lesütött szemmel hallgattam a szavait.

– Csak aggódik – nyugtatta a nagyfi. – És különben is, nem azt mondtad, hogy ma fagyiztatok?

– Kaptam egy gombóc laktózmentes valamit. Nincs is tejcukor-érzékenységem – panaszkolta, én pedig szomorúan szembesültem azzal, hogy talán túlzásba vittem a dolgot. Egy kicsit.

– Valószínűleg az anyja betegségének késői felismerése rémítette meg, ezért figyel rád ennyire – folytatta a nagy, és a hangsúlyából ordított a szemrehányás, de mivel rólam volt szó, kivételesen mindketten lenyelték a sérelmeiket, és nem feszültek egymásnak, ahogyan egyébként anyu betegsége óta tették minden adandó alkalommal. Az egyiknek a lánya volt. A másiknak a felesége. [...]

(Leiner Laura: *Ég veled*. Részlet)

1. Mutasd be Hannát 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont
2. Milyen események utalnak arra, hogy Hanna aggódik az édesapjáért? 5 pont
3. Értelmezd a szöveg alapján az alábbi kijelentést!
A reggelimet ő csomagolja el nekem az egyetemre. Ennek fordítva kellene működni. 5 pont
4. Írj ki a szövegből öt összetett szót! 5 pont
5. Helyettesítsd főnevekkel a következő mondat aláhúzott névmásait a szöveg alapján!
A reggelimet ő csomagolja el nekem az egyetemre. 5 pont
6. Határozd meg a következő mondatok állítmányait!
Ennek fordítva kellene működni.
De nem érdekli.
Akarod, hogy jöjjenek egy kicsit besegíteni?
Nem csinál semmi rosszat. 5 pont
7. Írd meg 10–15 mondatban a nagy monológját, miután befejezi a beszélgetést az édesapával! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Hihetetlen módon próbálják túlélni a klímaváltozást a korallszigetek

Tuvalu, Kiribati szigetállamok és a Tokelau-szigetek mindössze néhány méterrel vannak a tengerszint felett. Ezeket fenyegeti leginkább a globális felmelegedés, az emelkedő vízszint miatt lakosságuk ugyanis klímamenekültekké válhat.

Új-zélandi, brit és kanadai kutatók által készített és az Amerikai Geológiai Társaság által kiadott tanulmány szerint azonban ezek a szigetek „morfodinamikus módon reagálnak” a környezetre, mivel főként nem szilárd kőzetből, hanem a korallak között élő organizmusok apró vázmaradványaiból állnak.

Murray Ford, az Aucklandi Egyetem kutatója, a tanulmány szerzője szerint az alacsonyan fekvő korallzátonyok ellenállóbbaknak bizonyulnak, mint azt korábban hitték. „Az egyes szigeteket érő hatások változóak, így míg bizonyos területek lakhatatlanná válnak, más régiók lépést tartanak a növekvő vízszinttel” – mondta a tudós.

A kutatók elkészítették a tuvalui Fatato-sziget pontos modelljét egy 20 méteres medencében, hogy megfigyeljék, milyen hatásai vannak a klímaváltozás okozta emelkedő vízszintnek és a viharos hullámverésnek. Arra jutottak, hogy a sziget legmagasabb területe, a gerince magasabbra emelkedik, ahogyan a növekvő vízszint és az erőteljes hullámtevékenység odamossa a homokot és a kavicsot.

Ez az emelkedés a teszt során az alacsonyan fekvő területek „kárára” történt, mivel onnan került fel a homok és kavics a gerince. Ez a való életben azonban nem így történik, mivel a szigeteket folyamatosan ellátják törmelékkel és homokkal a környező zátonyok.

A tudósok tavaly történelmi légi felvételek segítségével kimutatták, hogy Tuvalu kilenc korallzátonyának és 101 zátonyszigetének szárazföldi területe 2,9 százalékkal növekedett 1971 és 2014 között.

A klímaváltozás arra kényszerítheti a Csendes-óceán alacsonyan fekvő szigetein élőket, hogy elhagyják otthonaikat. A szigetekeken élők azonban elsősorban olyan intézkedéseket követelnek, melyek megmenthetik az otthonaikat, nem pedig olyanokat, amelyek megkönnyítik az új területre való költözést.

(https://hvg.hu/tudomany/20190716_klimavaltozas_globalis_felmelegedes_csendes_ocean_korallsziget)

1. Miért válhatnak klímamenekültekké a szövegben említett szigetek lakosai? 5 pont
2. Milyen nemzetiségű kutatók tanulmányozták a szigetek környezetre való reagálását? 5 pont
3. Miből állnak ezek a szigetek a tanulmány szerint? 5 pont
4. Ki a tanulmány szerzője? 5 pont
5. Melyik sziget modelljét készítették el a kutatók? 5 pont
6. Miért nem lelkesednek a csendes-óceáni szigetek lakói azok iránt a kezdeményezések iránt, amelyek a kimenekülésüket akarják megkönnyíteni. 5 pont
7. Hány méteres medencében készítették el a kutatók a sziget modelljét?
 - a. 30
 - b. 20
 - c. 40
 - d. 10 5 pont
8. Melyek IGAZak és melyek HAMISak a következő megállapítások közül? Jelöld őket!
 - a. A klímaváltozás arra kényszerítheti az Atlanti-óceán alacsonyan fekvő szigetein élőket, hogy elhagyják otthonaikat.
 - b. A környező zátonyok folyamatosan ellátják törmelékkel és homokkal a szigeteket.
 - c. A tudósok kimutatták, hogy Tuvalu kilenc korallzátonyának és 101 zátonyszigetének szárazföldi területe 2,9 százalékkal csökkent 1971 és 2014 között.
 - d. Murray Ford szerint a magasabban fekvő korallzátonyok ellenállóbbaknak bizonyulnak, mint azt korábban hitték.
 - e. A Csendes-óceán alacsonyan fekvő szigetei „morfodinamikus módon reagálnak” a környezetre. 5 pont
9. Te szívesen töltenél néhány napot egy korallszigeten? Fejtsd ki véleményed 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont